

Az Országgyűlés

Irományszám: H/13731

...../2014. () OGY

Érkezett: 2014. FEBR 1 J.

h a t á r o z a t a**a megváltozott munkaképességű személyekkel szembeni
igazságtalanságok orvoslásáról**

1. Az Országgyűlés megállapítja, hogy a megváltozott munkaképességű, személyek szociális biztonsága az ellátási rendszer 2012. január 1-je után végrehajtott átalakítása következtében megrendült. Az Országgyűlés elengedhetetlennek tartja az érintettek emberi méltóságának sérelmét okozó szabályozás felszámolását, helyette pedig egy szakmai konszenzuson alapuló új ellátási modell létrehozását.

2. Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy a következő szempontok figyelembe vételével tegyen előterjesztést a megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak igazságosabbá tételére:

a) A felülvizsgálatra kötelezettek esetében meg kell szüntetni a nyugdíj újraszámítása illetve az új ellátás tekintetében a visszaminősítéskor alkalmazott hátrányos megkülönböztetést.

b) A megváltozott munkaképességűek ellátásaiban részesülők, életkoruktól függetlenül jogosultak legyenek azokra a kedvezményekre (pl. utazási kedvezmények), amelyekre a 2011. december 31-én hatályos jogszabályi rendelkezések szerint a rokkantnyugdíjasok jogosultak voltak.

c) A korhatár alatti ellátásban részesülők számára biztosítani kell a nyugdíjjogosultságra való jogfolytonosságot.

d) A munkaképesség megváltozása miatt járó ellátás megállapítás során figyelembe kell venni az életkor szerinti szolgálati idő mértékét.

e) A komplex minősítési rendszert a 2008-ban kialakított felülvizsgálati szabályoknak megfelelően kell újraszabályozni. Biztosítani kell, hogy azoknál a betegeknél, akiknél állapotjavulás nem várható, csak akkor kerüljön sor újabb felülvizsgálatra, ha az egészségi állapot rosszabbodása következik be.

f) Olyan szabályozásra van szükség, amely biztosítja, hogy a rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során valóban vegye figyelembe az egészségügyi állapot mellett a felülvizsgálattal érintett személy szociális helyzetét és a foglalkoztatáspolitikai

szempontokat is.

g) A rehabilitálható személyek számára komplex rehabilitációs programokkal kell segíteni azt, hogy egészségügyi szempontból alkalmassá váljanak a nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedésre. Emellett a szabályozásnak lehetővé kell tennie a megváltozott munkaképességű személyek számára is a támogatott álláskeresést.

Határidő: a szabályozási koncepcióról szóló országgyűlési határozati javaslat benyújtására e határozat közzétételétől számított negyedik hónap első napja

Felelős: miniszterelnök

3. A 2. pontban foglalt szempontok szerinti szabályozási koncepció kidolgozása során a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter folytasson érdemi párbeszédet a tartósan beteg, a fogyatékos és a megváltozott munkaképességű emberek érdekeit képviselő társadalmi szervezetekkel.

4. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

I n d o k o l á s

A rokkantnyugdíj rendszer 2012 átalakításával a Kormány több tízezer embernek vette el az egyetlen jövedelmét, a rokkantnyugdíját. Emlékezzetek, hogy miként készítették elő a terepet a rokkantellátás átalakításához. Több százezer munkaképes rokkantról beszéltek, csalókról, akik jogtalanul szerezték ellátásukat. Ezekkel a kijelentésekkel minden rokkant embert megbélyegeztek, bűnbakot csináltak egy nehéz helyzetben lévő társadalmi csoportból.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján radikálisan átalakították az akkor még létező társadalombiztosítás keretein belül működő ellátórendszert. Véglegesen megszüntették a baleseti rokkantsági és a rokkantsági nyugdíj intézményét. A rokkantellátást pedig áttették az Egészségbiztosítási Alapba. Így egy táppénzszerű ellátást alakítottak ki, amely viszont nincs tekintettel arra, hogy valaki a megrokkánása előtt összesen mennyi ideig dolgozott.

Az átalakítás során az ellátásokra jogosultak egy része automatikusan átkerült az új struktúrába. Közel kétszázezer embernek azonban előírták, hogy soron kívüli felülvizsgálatra jelentkezzen, annak érdekében, hogy az új szisztéma szerint besorolják. A komplex felülvizsgálat szempontrendszerét viszont úgy alakították ki, hogy sokan akkor is kiestek és kiesnek a jogosultak közül, ha egyáltalán nem javult az állapotuk, vagy akár még romlott is. Ezekről sajnos számtalan rémtörténetet hallhattunk az utóbbi időszakban.

A Kormány elképzelései szerint a munkaképesnek nyilvánított személyeknek tömegesen kellett volna visszatérniük a munka világába. A valóság azonban az, hogy még a nem rokkant emberek sem találnak munkát. Mivel a rehabilitációs rendszer sem működik megfelelően, így még a rehabilitálhatóknak nyilvánítottak közül is alig tudnak munkához jutni. (Igaz, az új rendszerben hónapokig nem is vállalhattak munkát, mert elveszítették volna ellátásukat.)

De még ez az új, szigorított rendszer sem tud annyi embert munkaképesnek nyilvánítani, amennyit a Kormány korábban elképzelt, mivel az érintettek túlnyomó többségének az egészségi állapotában sincs javulás.

A felülvizsgálatokat eredetileg 2013 végére be kellett volna fejezni. Ezt azonban meghosszabbították 2014 végéig, annak ellenére, hogy többször is kapott pénzt a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, hogy legyen elegendő szakember a felülvizsgálatok elvégzésre. Így jelenleg is több tízezren várják, hogy kiderüljön, milyen új ellátást kapnak illetve jogosultak-e bármilyen ellátásra.

Nemrégiben az ombudsman is megállapította, hogy mennyi probléma van a felülvizsgálatok körül: Székely László szerint nem volt kellően előkészített a megváltozott munkaképességű emberek állapotának felmérését végző, és az ellátásokra való jogosultságot megállapító intézményrendszer átalakítása. Nem voltak megfelelően felkészítve az új szakigazgatási szervek és munkatársaik az ügymennyiség fogadására. Az infrastrukturális háttér sem állt maradéktalanul rendelkezésre, és a körülményeket tovább rontotta az orvos-szakértő hiány.

Az ombudsman rámutatott, hogy az érintett intézmények jogalkalmazása sem egységes. Példaként említette, hogy a hatóságok nem állapítottak meg az igénylők számára előleget. Pedig az előleg megállapítása – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – rendeltetésénél fogva elengedhetetlen. Ennek hiányában sérül a tisztességes eljáráshoz való jog és a szociális biztonsághoz való jog is. A több hónapig tartó eljárások súlyos terhet rónak a jellemzően

súlyosan egészségkárosodott, minimális jövedelemből élő vagy éppen ellátatlan igénylőkre és családjaikra. Mindez több tízezer, köztük sok ezer fogyatékossgal élő ember kiszolgáltatott helyzetét súlyosbította.

A vizsgálat alátámasztja, amit a Magyar Szocialista Párt már régóta hangoztat: a kormányzat megalázó helyzetbe hozta a megváltozott munkaképességű embereket. Bebizonyosodott, hogy az Orbán-kormány hatástanulmányok nélkül vágott bele a rendszer átalakításába. A rokkantakon akartak spórolni, amivel katasztrófát okoztak. Nemcsak erkölcsileg, de szakmailag is elfogadhatatlan ez az átalakítás, amelynek – az Orbán-kormány felelőtlenségének köszönhetően – többtízezer ember lett a kárvallottja.

A szaktárca szerint – amint azt egy írásbeli kérdésünkre adott válaszában kifejtette – az derül ki, hogy az ombudsman által vizsgált hét esetből nem lehet általánosítani, tehát feltehetőleg az ombudsman is általánosított, hiszen jelentésében összességében fogalmazta meg észrevételeit az egész rendszert illetően.

Különböző felmérésekből tudhatjuk, hogy ma már bőven négymillió felett van azok száma, akik a létminimum szintje alatt élnek. Számos társadalmi csoport van súlyos helyzetben. A Magyar Szocialista Párt kormányra kerülése esetén több lépcsőben kívánja átalakítani a szociális rendszert. Ennek első lépés a megváltozott munkaképességűek ellátórendszerének igazságosabbá tétele.

A Magyar Szocialista Párt egy olyan országgyűlési határozat elfogadását szorgalmazza, amely egy szakmai konszenzuson alapuló új ellátási modell létrehozására tesz javaslatot. Ehhez megfelelő kiindulópontnak tarjuk az „Összefogás a korhatár alatti rokkantak emberi jogaiért” csoport által nemrégiben kiadott 13. pontot. Ennek főbb elemeit tartalmazza az általunk készített javaslat is.

Egyetértünk azzal, amit az érintettek érdekeiért küzdő csoport is megfogalmazott: a Kormány óriási anyagi és erkölcsi károkat okozott az érintettek számára a rokkantsági nyugdíjak megszüntetésével. Az elmúlt két évben kiderült, hogy amit a betegeken spórolt a költségvetés, az bőven elment a felülvizsgálatokra, így még a tervezett költségvetési megtakarítást sem realizálható.

Rámutattak arra, hogy a rendszer számos módon diszkriminálja a korhatár alatti rokkantnyugdíjasokat: nekik nem jár álláskeresői támogatás és előnydíj sem. A többiek nyugdíját nem számolják újra, nem csökkentik le, csak a legkiszolgáltatottabb korhatár alatti rokkantakét. Különösen az 57 év alattiak szenvednek el súlyos diszkriminációt a saját társadalmi csoportjukon belül is, számos olyan kedvezménytől estek el, amire korábban jogosultak voltak.

Egyetértünk azzal is, hogy sosem lett volna szabad a szolgálati jogviszonyra és a társadalombiztosítási védelemre épülő rokkantsági nyugdíjakat segélyszerű pénzellátásokká átalakítani. Ezért is tartjuk szükségesnek, hogy a korhatár alatt ellátásban részesülők se essenek el a nyugdíjjogosultságtól. Az is lényeges, hogy a munkaképesség megváltozása miatt járó ellátás megállapítás során figyelembe vegyék életkor szerint a meglévő szolgálati idő mértékét.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy a komplex minősítés rendszere a 2008-ban kialakított

szabályozást kövesse. Mindezek mellett elengedhetetlennek tartjuk, hogy a rehabilitálható személyeket megfelelő rehabilitációs program segítse, és támogatott álláskeresés is segítse őket a munkaerő-piacon való elhelyezkedésben.

A Magyar Szocialista Párt már nem vár semmi jót a jelenlegi kormányzattól. A határozati javaslat támogatásával azonban a kormánytöbbség kinyilváníthatja, hogy nem csupán szavakban áll a kiszolgáltatott emberek mellett.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Dr. Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

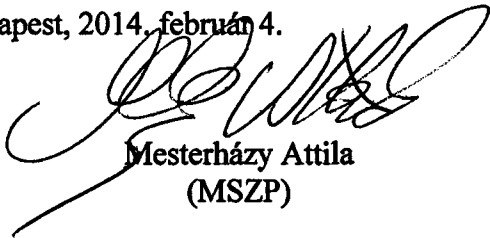
Képviselői önálló indítvány

Helyben

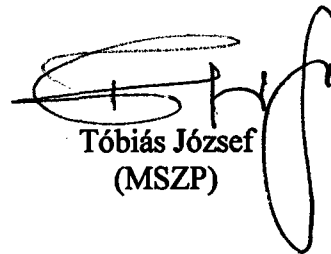
Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján mellékelten benyújtjuk a megváltozott munkaképességű személyekkel szembeni igazságtalanságok orvoslásáról szóló országgyűlési határozati javaslatot.

Budapest, 2014. február 4.

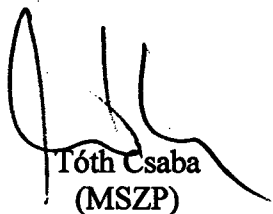
Mesterházy Attila
(MSZP)

Tóbiás József
(MSZP)

Pál Béla
(MSZP)

dr. Varga László
(MSZP)

Tóth Csaba
(MSZP)